

SUP-tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuottajat, vastuun sisältö ja siirtymäajat

Kertakäyttöisten muovituotteiden tuottajavastuu: tuottajayhteisöjen perustaminen ja toiminnan käynnistäminen, sidosryhmätilaisuus 20.4.2023

Jussi Kauppila, YM

SUP-direktiivissä kahdenlaista tuottajavastuuta

- ”Perinteistä tuottajavastuuta”
 - jossa tuotteen valmistajat ja maahantuojat velvoitetaan järjestämään käytöstä poistettujen tuotteiden jätehuolto ja vastaamaan siitä aiheutuvista kustannuksista
 - kattaa: muovia sisältävät kalastusvälineet
- ”Uutta siivouskustannusvastuuta”
 - jossa tuotteen valmistajat ja maahantuojat velvoitetaan maksamaan kunnille tuotteistaan aiheutuvan roskaantumisen ennaltaehkäisemisestä sekä roskaantumisen siivoamisesta johtuvia kustannuksia
 - kattaa: muovia sisältävät kertakäyttöiset elintarvikepakkaukset, kosteuspyyhkeet ja ilmapallot, suodattimelliset tupakat ja tupakan suodattimet

Tuottajavastuun hoitaminen

- **Tuottajavastuu on hoidettava (JL 62 §)**
 - liittymällä olemassa olevaan tuottajayhteisöön tai
 - perustamalla ja rekisteröimällä uusi tuottajayhteisö
- Toimintaperiaate: tuottajayhteisö koostuu tuottajista ja se hoitaa maksua vastaan jätehuollon järjestämisen ja muut vastuut jokaisen tuottajan puolesta (62 §)
- Kustannusten jakautuminen tuottajayhteisössä: tasapuolisesti jokaisen tuottajan markkinaosuuden mukaan (JL 63 ja 63 a §)

Muovia sisältävien kalastusvälineiden tuottajavastuu

Muovia sisältävät kalastusvälineet tuottajavastuun piiriin

- Kalastusvälineiden tuottajalle (tuotteen valmistaja tai maahantuoja) vastuu markkinoille saattamiensa muovia sisältävien kalastusvälineiden jätehuollon järjestämisestä ja tästä aiheutuvista kustannuksista
- **Voimaan 1.1.2025 (jätehuolto oltava järjestettynä)**
- **Hakemus tuottajarekisteriin viimeistään 31.12.2023**
- Aiemmin tuottajavastuun piirissä: pakkaukset, SER, paristot ja akut, ajoneuvot, renkaat, keräyspaperi

Tuottajavastuun soveltaminen (1)

Kaikki muovia sisältävät kalastusvälineet = ”esineitä tai laitteen osaa, jota käytetään kalastuksessa tai vesiviljelyssä elollisten luonnonvarojen pyyntiin tai kasvattamiseen tai joka kelluu veden pinnalla ja jolla pyritään houkuttelemaan ja pyytämään tai kasvattamaan vesien elollisia luonnonvaroja, pois lukien kalastusvälineeseen kuuluvat sähkö- ja elektroniikkalaitteet”

- JL/direktiivi ei rajaa ulos mitään (muovia sisältävää) kalastusvälinetyyppiä
- Maalatut, lakatut tai liimatut puu- tai metallivieheet eivät kuulu (ei katsota muovituotteiksi)

Kalastusvälinejäte = kalastusvälinettä tai sen osaa, joka on 5 §:ssä tarkoitettua jätettä;

- Mukaan lukien hylätyt ja kadonneet kalastusvälineet ja niiden osat
- Ei kuitenkaan esimerkiksi mehukatit yms, joita ei valmistettu kalastusvälineiksi

Tuottajavastuun soveltaminen (2)

- **Sovelletaan sekä merellä että sisävesillä käytettäviin kalastusvälineisiin**
 - Myös esim. Ruotsissa sovelletaan sekä merellä että sisävesillä käytettäviin.

Perustelut laajennukselle verrattuna direktiiviin:

- Kuluttajien yhdenvertaisuus: Suomessa on paljon sisävesiä ja kalastusvälineitä käytetään sisävesillä yhtä paljon tai enemmän kuin merellä.
- Rajauksen toteuttamiskelvottomuus: useimpia välineitä käytetään sekä merellä että sisävesillä, erottaminen myyntivaiheessa ja jätehuoltovaiheessa työlästä/kallista.

Valtioneuvoston asetus muovia sisältävistä kalastusvälineistä 1319/2022

- Säätölee tarkemmin muun ohella
 - kalastusvälineiden keräystä (erilainen keräys eri kalastusvälinetyypeille)
 - seuranta ja raportointia viranomaisille
 - tuottajan ja tuottajayhteisöhakemuksen tekemistä tuottajarekisteriin
- **Kun yksittäisen tuottajan vastuu on tuottajayhteisöön liittymisellä siirretty tuottajayhteisölle, tuottajayhteisö huolehtii siitä, että asetuksen säännöksiä noudatetaan.**

Eräiden tuottajien kustannusvastuu kunnan suorittamista roskaantumisen ennaltaehkäisy- ja siivoustoimista

Kustannusvastuun piirissä olevat tuotteet ja tuottajat (JL 48 §, 48 a §)

- Seuraavat kertakäyttöiset muovituotteet
 - Kosteuspyyhkeet
 - Kuluttajakäyttöön tarkoitettut ilmapallot
 - Suodattimelliset tupakkatuotteet ja erilliset tupakansuodattimet
 - Syömävalmiin ruoan pakkaukset, enintään 3 l juomapakkaukset ja tyhjänä myytävät juomamukit (ks. jätelain ehdotettu liite)

Kustannusvastuu tuoteryhmittäin (JL 48 b §)

- **Kosteuspyyhkeet ja ilmapallot (1.1.2025 alkaen)**
 - roskaantumisen siivoaminen ja sen jälkeinen kuljetus ja käsittely
 - hakemus tuottajarekisteriin viimeistään 30.6.2024
- **Elintarvikepakkaukset ja tyhjänä myytävät juomamukit (1.1.2023 alkaen)**
 - roskaantumisen ehkäisemiseksi järjestetty keräys, kuljetus ja käsittely
 - siivoaminen ja sen jälkeinen kuljetus ja käsittely
- **Suodattimelliset tupakat ja tupakansuodattimet (1.1.2023 alkaen)**
 - roskaantumisen ehkäisemiseksi järjestetty keräys, kuljetus ja käsittely (mukaan lukien erilliset tupakkaroskikset)
 - roskaantumisen siivoaminen ja sen jälkeinen kuljetus ja käsittely
 - edellä mainittuihin toimiin ja roskaantumisen ennaltaehkäisemiseen liittyvä tiedotus ja neuvonta; mukaan lukien kuluttajavalistus uudelleenkäytettävistä vaihtoehdoista ja roskaamisen vaikutuksista ympäristöön ja viemäriverkkoon (SUP-direktiivin 10 artikla)

Siirtymäjakso 2023-2025

- Vuosina 2023-2025 kiinteä kustannusperuste
 - 4,79 euroa per asukas (todelliset kustannukset keskimäärin noin 7,2 euroa per asukas)
 - tuottajien osuus määritellään VNA:ssa (1320/2022) ja lasketaan käyttäen kunnan kokonaiskustannuksena 4,79 euroa.
 - VNA:n pohjana roskan koostumusselvitys (JL 48 f §)
 - Koskee JL 48 d §:n mukaisia kustannuksia, ei 48 g §:n mukaisia tupakkaroskiskustannuksia → tupakkaroskikset raportoidaan heti todellisten kustannusten mukaan 2024 alkaen

Kustannusvastuun toteuttaminen 2026 alkaen

1. Kunnat ilmoittavat todelliset kustannuksensa seuraavan vuoden toukokuussa PIR-ELYlle (ensimmäisen kerran toukokuussa 2027)
2. PIR-ELY päätös sisältää kunkin rekisteröityneen tuottajayhteisön ja tuottajan maksun ja kunkin kunnan osuuden maksuista
3. PIR-ELY (käytännössä KEHA) perii rahat tuottajilta ja tilittää ne kunnille
4. Tuottajayhteisöt vastaavat PIR-ELY:lle päätöksenteosta ja rahojen kunnille tilittämisestä aiheutuvista kustannuksista

SUP-seurantaryhmä

- Hallituksen esitykseen (HE 40/2022 vp) sisältyi ehdotus seurantaryhmän perustamisesta.
- YmVM 14/2022 vp: seurantaryhmä asetetaan mahdollisimman pian ja sen tehtäväksi annetaan sääntelyn toimivuuden seuraaminen sekä hyvien käytäntöjen kehittäminen erityisesti liittyen kuntien toteuttamiin jätteiden keräys- ja siivoustoimiin sekä niihin liittyvään neuvontaan ja tiedotukseen.
- Asettaminen keväällä (nimeämispyyntö tulossa), työ alkaa syksyllä 2023.
- Jäsenet: tuottajayhteisöt, RINKI Oy, muutama kunta, Kuntaliitto, YM (pj), PIR-ELY, THL

Kiitos!

Ympäristöministeriö
jussi.kauppila@gov.fi
eini.lemmela@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

